

*Dissabte
6 de setembre de 2013*

Enguany, any del tricentenari 1714 - 2014
**Amics de la Sardana organitza una sortida a un
dels llocs essencials d'aquesta commemoració:**

la vila de **Cardona**

Una de les poblacions catalanes amb un pòsit d'història més dens i ric del país. Cardona ha tingut, durant segles, un protagonisme sociopolític de primera línia, que ha deixat un llegat monumental i patrimonial en general, singularment valuós i atractiu, per a les actuals generacions.

L'any 986, el Comte Borrell II atorgà la II Carta de Poblament, que actualment es conserva a l'arxiu històric de la vila. Però Cardona existia ja de molt abans, com ho testimonien les restes ibèriques que s'han trobat, i sempre vinculada a la riquesa de la Vall Salina que, amb el temps, va donar poder i influència als seus senyors, la nissaga dels Cardona.

LA COPISTERIA

Info@lacobisteria.cat
Tel: 93 750 66 37
Fax: 93 754 00 47
Narcís Monturiol, 126
08340 Vilassar de Mar
www.lacobisteria.cat

Impressió Digital i Offset,
Encuadernacions, Acabats,
Plastificacions, Cartelleria,
Disseny gràfic, Digitalització,
Gravació CD/DVD, Segells,
Material Escolar i d'Oficina,
Fax, targetes, Díptics, Flyers,
Sobres, Roll ups, Lones.....

Entitat en conveni
amb l'Ajuntament
de Vilassar de Mar

Cardona 1714, la fortalesa inexpugnable

De totes les fortaleses catalanes construïdes o reformades per a la guerra moderna a la fi del segle XVII –Castellciutat, Roses, Hostalric, Tortosa,... –, només Cardona va ser present en tots els episodis de la Guerra de Successió –i mai no va poder ser expugnada. Cardona va resultar clau en l'alçament de la Catalunya Central durant la “victòria catalana” de 1705. Ho va tornar a ser com a primera referència del front des de 1707, quan Lleida va caure en mans borbòniques. El 1711, el fracàs de l'intent borbònic de conquerir la plaça va decidir la seva retirada a la batalla dels Prats de Rei; i va permetre garantir la conservació de Barcelona durant més de dos anys. L'estiu de 1713, el compromís de Cardona amb la defensa acordada per la Junta General de Braços, o Parlament de Catalunya, va resultar de vital importància. És a Cardona on es va penjar una bandera negra amb el lema “Viurem lliures o morirem”, com explicava l'anònim autor anglès de “The Deplorable History of the Catalans”. Durant els catorze mesos de setge, Barcelona va poder resistir perquè disposava de dues illes. L'una, mar enllà, era Mallorca, d'on provenien la farina, la pólvora, la correspondència i tota mena de proveïments. L'altra, terra endins, era Cardona, des d'on s'organitzava la defensa del rerepaís, s'hostigaven les forces borbòniques i es trencà en diverses ocasions el setge terrestre. Encara el 18 de setembre de 1714, set dies després de la caiguda de Barcelona, el comandant de la plaça, el coronel Manuel Desvallés i de Vergós, va obtenir una capitulació que garantia la llibertat de tots els defensors i de tots els fusellers de muntanya disseminats pel país, el retorn a les seves cases dels soldats i la marxa a l'exili dels oficials. Aquests, en terres de l'emperador Carles VI (el rei Carles III dels catalans), van excel·lir en la milícia i l'administració.

Tot això ho expliquen els llibres i les publicacions que apareixen ara amb motiu del Tricentenari d'aquells fets. Però cal anar a Cardona per viure-ho i respirar-ho. Els magnífics baluards de la fortalesa moderna i la casamata (o arsenal), construïts sobre un edifici militar i eclesial medieval de gran valor artístic, en són un testimoni vivent. Els carrers empedrats de la vila ens retornen també a aquell passat, com també ho fan les mines de sal, que temps era temps van constituir la primera font de riquesa de Cardona.

Agustí Alcovero
Director del Museu d'Història de Catalunya ➤

Cardona centre històric

L'àrea urbana de la vila de Cardona es correspon amb l'antiga vila murada d'època medieval. Els seus orígens es remunten al centre de mercat desenvolupat al peu del castell i la seva muntanya, a l'entorn del qual s'estructurà entre els segles X i XI un nucli d'hàbitat concentrat amb una extensió reduïda, que comptava amb els actuals carrers de la Fira i Escasany com a principals vials públics, i les places de Santa Eulàlia i Mercat com a epicentres primaris.

A mitjan segle XIII, però, aquest nucli primigeni es va veure desbordat pels eixamples urbanístics dels sectors de Soldevila, la Serra, Capdevila, la Fira-Cambres i Graells-Nou-Comabella, en el marc del creixement experimentat per l'economia i la demografia catalana en el decurs dels regnats de Jaume I (1213-1276) i de Pere II (1276-1285). A tall indicatiu, de les 87 famílies que l'habitaven a mitjan segle XII es va passar a les 247 de l'any 1281, dades que signifiquen un creixement demogràfic superior al 250%. Del grup primigeni de 350/400 vilatans que ocupaven una extensió no superior a les 2 ha es passà al miler de vilatans i una superfície d'ocupació d'11,848 ha. A mitjan segle XIV, la vila ja comptava amb uns 1.120 habitants.

Amb la posterior construcció i tancament del recinte murat d'època gòtica (anys 1370-1420), la vila de Cardona adoptava la morfologia urbana que va mantenir sense grans transformacions fins a les primeres dècades del segle XX, quan la descoberta de les sals potàssiques va trasbalsar les estructures demogràfiques, econòmiques i polítiques de la vila amb el seu urbanisme secular

Parc cultural de la muntanya de sal

La visita al Parc Cultural de la Muntanya de Sal, dins les antigues instal·lacions de Mina Nieves, ens ofereix la possibilitat de conèixer els afloraments salins de Cardona i el singular patrimoni natural i cultural que fan d'aquest indret un lloc únic en el món. La geologia, la mineralogia, la botànica i la història tenen en aquest recinte un punt de trobada en el context de l'explotació que l'home ha fet d'aquest mineral des del neolític fins a arribar a l'explotació industrial.

Podreu conèixer el recinte Mina Nieves, una de les explotacions de sals potàssiques més importants d'Europa fins a l'any 1990. Contemplar una meravella de la natura: la Muntanya de Sal, diapir situat a la Vall Salina, i gaudir d'una àrea museogràfica, així com dels pous d'extracció (Alberto i Maria Teresa) i la maquinària d'un d'ells. En el decurs de la visita sereu traslladats amb vehicles especials fins a la Vall Salina descendint un desnivell de 86 metres. Els vehicles us deixaran a la Vall Salina, des d'on podreu admirar un increïble aflorament salí: la Muntanya de Sal. A continuació, us equipareu amb un casc miner i entrareu a l'interior de la Muntanya per recórrer uns 500 m de galeries, on podreu gaudir de les espectaculars estalactites i estalagmites, així com de les diferents vetes de sals: sòdiques, potàssiques i magnèsiques.